

KOSOVO SPECIALIST CHAMBERS
DHOMAT E SPECIALIZUARA TË KOSOVËS
SPECIJALIZOVANA VEÇA KOSOVA

Predmet: KSC-BC-2020-05
Tužilac protiv Saljiha Mustafe

Rešava: sudija za prethodni postupak
sudija Nikola Giju

Sekretar: dr Fidelma Donlon

Datum: 30. april 2021.

Jezik: engleski

Stepen tajnosti: javno

Javna redigovana verzija druge odluke o učešću žrtava

Specijalizovani tužilac
Džek Smit

Branilac optuženog
Julijus von Bone

Sekretarijat
Služba za učešće žrtva

I.	TOK POSTUPKA	2
II.	IZJAŠNJENJE.....	3
III.	MERODAVNO PRAVO	4
	A. Prijava i odobrenje za učešće u postupku	4
	B. Učešće u prethodnom postupku.....	5
	C. Zaštitne mere	6
IV.	DISKUSIJA.....	7
	A. Potpunost prijava	7
	B. Dopuštenost prijava.....	7
	(a) Fizičko lice	8
	(b) Krivična dela	8
	(c) Podnosilac je lično pretrpeo štetu kao direktnu posledicu krivičnog dela iz optužnice	9
	(d) Zaključak	13
	C. Zaštitne mere	13
	(a) Prijavni obrasci	14
	(b) Identitet podnosioca prijava	14
	D. Grupisanje i zajedničko pravno zastupanje	16
	E. Učešće u prethodnom postupku.....	17
V.	DISPOZITIV	18

SUDIJA ZA PRETHODNI POSTUPAK,¹ u skladu sa članovima 22 i 39(1), (11) i (13) Zakona o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu (u daljem tekstu: Zakon) i pravilima 80, 95(2)(h)-(i), 113 i 114 Pravilnika o postupku i dokazima pred Specijalizovanim većima Kosova (u daljem tekstu: Pravilnik), donosi sledeću odluku.

I. TOK POSTUPKA

1. Dana 12. juna 2020, sudija za prethodni postupak potvrdio je optužnicu protiv Saljiha Mustafe (u daljem tekstu: g. Mustafa ili optuženi).² Dana 19. juna 2020, Specijalizovano tužilaštvo (u daljem tekstu: tužilaštvo) podnelo je potvrđenu optužnicu (u daljem tekstu: potvrđena optužnica).³

2. Dana 27. novembra 2020, sudija za prethodni postupak doneo je okvirnu odluku o prijavama žrtava (u daljem tekstu: okvirna odluka), kojom je Službi za učešće žrtava naložio, između ostalog, da do 10. decembra 2020. njemu i stranama u postupku dostavi prvi izveštaj shodno pravilu 113(2) Pravilnika u vezi s podnesenim prijavama i da potom redovno podnosi eventualne dalje izveštaje, s tim da poslednji izveštaj dostavi pre podneska odbrane po pravilu 95(5) Pravilnika.⁴

---

¹ KSC-BC-2020-05, F00001, predsednik, *Odluka o određivanju sudije za prethodni postupak*, 14. februar 2020, javno.

² KSC-BC-2020-05, F00008, sudija za prethodni postupak, *Odluka o potvrđivanju optužnice protiv Saljiha Mustafe*, 12. jun 2020, strogo poverljivo i *ex parte*. Javna redigovana verzija zavedena je 5. oktobra 2020, F00008/RED.

³ KSC-BC-2020-05, F00011/A02, specijalizovani tužilac, optužnica, 19. jun 2020, poverljivo. Javna redigovana verzija potvrđene optužnice zavedena je 28. septembra 2020: KSC-BC-2020-05, F00019/A01, specijalizovani tužilac, *Javna redigovana verzija optužnice*, 19. jun 2020, javno.

⁴ KSC-BC-2020-05, F00055, sudija za prethodni postupak, *Okvirna odluka u vezi s prijavama žrtava*, 27. novembar 2020, javno, stav 55(c)-(e).

3. Dana 9. decembra 2020, Služba za učešće žrtava podnela je prvi izveštaj o primljenim prijavama (u daljem tekstu: prvi izveštaj).⁵
4. Dana 10. februara 2021, sudija za prethodni postupak doneo je "Prvu odluku o učešću žrtava".⁶
5. Dana 1. aprila 2021, Služba za učešće žrtava podnela je drugi izveštaj o primljenim prijavama (u daljem tekstu: drugi izveštaj), zajedno sa šest strogo poverljivih i *ex parte* priloga, koji sadrže tabelu sa brojem podnosilaca prijave za koje se daje preporuka da im se odobri učešće u postupku, njihovim podacima i rezimeima prijave koje je pripremila Služba za učešće žrtava.⁷
6. Odbrana g. Mustafe i tužilaštvo nisu podneli napomene u vezi sa drugim izveštajem.

II. IZJAŠNJENJE

7. Služba za učešće žrtava navodi da je od podnošenja svog prvog izveštaja primila pet prijave od lica koja žele da učestvuju u postupku u svojstvu žrtve, koje su podnete uz direktnu pomoć Služba za učešće žrtava.⁸ Služba predlaže da sudija za prethodni postupak odobri svih pet prijave.⁹ Služba za učešće žrtava takođe predlaže da se javnosti, braniocu i optuženom ne otkrivaju identifikujući podaci nijednog od podnosilaca prijave.¹⁰

---

⁵ KSC-BC-2020-05, F00062, Služba za učešće žrtava, *Prvi izveštaj koji Sekretarijat podnosi sudiji za prethodni postupak u vezi s prijavama žrtava za učešće u postupku* (u daljem tekstu: prvi izveštaj), 9. decembar 2020, javno, sa strogo poverljivim i *ex parte* priložima 1-4.

⁶ KSC-BC-2020-05, F00075, sudija za prethodni postupak, prva odluka o učešću žrtava, 10. februar 2021, javno.

⁷ KSC-BC-2020-05, F00099, Služba za učešće žrtava, *Drugi izveštaj Sekretarijata sudiji za prethodni postupak u vezi s prijavama žrtava za učešće u postupku*, 1. april 2021, poverljivo, sa poverljivim i *ex parte* priložima 1-6. Javna redigovana verzija drugog izveštaja zavedena je 9. aprila 2021, F00099/RED.

⁸ Drugi izveštaj, stav 7.

⁹ Drugi izveštaj, stavovi 11-27.

¹⁰ Drugi izveštaj, stavovi 45-53.

III. MERODAVNO PRAVO

A. PRIJAVA I ODOBRENJE ZA UČEŠĆE U POSTUPKU

8. Shodno članu 22(1) Zakona i pravilu 2 Pravilnika, žrtva je fizičko lice koje je lično pretrpelo materijalnu ili nematerijalnu štetu, kao direktnu posledicu krivičnog dela u nadležnosti Specijalizovanih veća, navedenog u optužnici koju je potvrdio sudija za prethodni postupak.

9. Shodno pravilu 113(1) Pravilnika, nakon što optužnica bude potvrđena, i dovoljno pre početka pretresa, lice koje tvrdi da je žrtva krivičnog dela o kome se iznose navodi u optužnici može da podnese zahtev da dobije status žrtve koja učestvuje u postupku (u daljem tekstu: žrtva koja učestvuje u postupku ili žrtva-učesnik). U zahtevu navodi podatke na osnovu kojih traži priznavanje statusa žrtve, kao i mesto i datum krivičnog dela usled koga je, prema navodima, pretrpelo štetu. Stranama u postupku se ne obelodanjuju podneti zahtevi za priznavanje statusa žrtve.

10. Shodno pravilu 113(2) Pravilnika, Služba za učešće žrtava evidentira i ocenjuje zahteve i podnosi ih sudiji za prethodni postupak uz preporuku o dopuštenosti zahteva i zajedničkom zastupanju žrtava i, u odgovarajućim slučajevima, ulaže zahtev za odobravanje zaštitnih mera prema pravilu 80 Pravilnika. Služba za učešće žrtava obavezna je da stranama u postupku dostavi i poverljivi izveštaj, bez navođenja podataka na osnovu kojih bi se podnosioci zahteva mogli identifikovati.

11. Shodno pravilu 113(3) Pravilnika, strane u postupku mogu da se izjašnjavaju samo o pravnim osnovima u pogledu dopuštenosti zahteva i zajedničkog zastupanja žrtava.

12. Shodno pravilima 95(2)(i) i 113(4)-(5) Pravilnika, sudija za prethodni postupak uzima u obzir da li je podnosilac pružio *prima facie* dokaze o šteti koju je pretrpeo kao direktnu posledicu krivičnog dela iz optužnice i donosi obrazloženu odluku kojom

odobrava ili odbija zahtev za učešće u postupku. Sudija za prethodni postupak takođe donosi odluku o zajedničkom zastupanju žrtava u postupku i eventualno zatraženim zaštitnim merama. O odluci se obaveštavaju podnosilac zahteva, Služba za učešće žrtava i strane u postupku.

13. Shodno pravilu 113(6) Pravilnika, podnosioci čiji su zahtevi odbijeni imaju pravo da ulože žalbu na odluku u roku od četrnaest (14) dana od obaveštenja o odluci.

14. Shodno pravilu 113(8) Pravilnika, nakon konsultacija sa Službom za učešće žrtava, sudija za prethodni postupak odlučuje da li će žrtve koje učestvuju u postupku podeliti u grupe sa zajedničkim zastupanjem, pri čemu uzima u obzir: (a) eventualni sukob interesa koji može da oteža zajedničko zastupanje; (b) eventualne slične interese koji mogu da olakšaju zajedničko zastupanje, i (c) prava optuženog i interese pravičnog i ekspeditivnog suđenja.

B. UČEŠĆE U PRETHODNOM POSTUPKU

15. Shodno članu 22(3) Zakona, u krivičnom postupku pred Specijalizovanim većima žrtve imaju lični interes i pravo da budu obaveštene, da im se prizna status žrtve i da dobiju naknadu štete.

16. Shodno pravilu 113(7) Pravilnika, kada se žrtvama prizna pravo da učestvuju u postupku, sekretar dodeljuje zastupnika grupi žrtava koje učestvuju u postupku, u skladu s Direktivom o braniocima i zastupnicima.

17. Shodno članu 22(6) Zakona i pravilu 114(1) Pravilnika, žrtve-učesnici ostvaruju svoja prava putem dodeljenog zastupnika žrtava, između ostalog, u prethodnom postupku, ukoliko su u pitanju lični interesi žrtava i samo ako to nije na štetu ili suprotno pravima optuženog.

18. Shodno pravilu 114(4) Pravilnika, po potrebi i u zavisnosti od okolnosti, sudija za prethodni postupak izdaje konkretne smernice kojima se uređuje učešće žrtava u prethodnom postupku u skladu s članom 22(3) i (6) Zakona.

19. Shodno pravilu 114(2) Pravilnika, zastupnik žrtava može da prisustvuje prethodnom postupku ako sudija za prethodni postupak to smatra potrebnim, radi zaštite ličnih interesa i prava žrtava koje učestvuju u postupku, u skladu s članom 22(3) Zakona.

20. Shodno pravilu 114(3) Pravilnika, zastupnik žrtava ima pristup poverljivim materijalima ukoliko Pravilnikom nije drugačije predviđeno ili ukoliko sudija za prethodni postupak drugačije ne reši. Zastupnik žrtava redovno informiše svoje stranke o odvijanju postupka, pri čemu vodi računa o tome da ne otkrije poverljive informacije.

21. Shodno pravilu 114(4) Pravilnika, kad god smatra da su u pitanju lični interesi žrtava koje učestvuju u postupku i ako nije drugačije predviđeno Pravilnikom, pod nadzorom panela, zastupnik žrtava može da daje usmena izjašnjenja i podnosi pismene podneske.

C. ZAŠTITNE MERE

22. Shodno članu 39(11) Zakona i pravilu 95(2)(h) Pravilnika, sudija za prethodni postupak, ako je potrebno, odlučuje o zahtevima u vezi sa merama za zaštitu i privatnost žrtava i svedoka podnetim pre prosleđivanja spisa predmeta.

23. Shodno pravilu 80(1) Pravilnika, panel može, *proprio motu* ili na zahtev, da izda nalog za uvođenje odgovarajućih mera za zaštitu, bezbednost, fizičko i duševno zdravlje, dostojanstvo i privatnost žrtava i drugih lica koja učestvuju u postupku.

24. Shodno pravilu 80(4) Pravilnika, te mere mogu podrazumevati neobelodanjivanje materijala ili podataka koji bi mogli otkriti identitet žrtve koja učestvuje u postupku.

IV. DISKUSIJA

A. POTPUNOST PRIJAVA

25. Služba za učešće žrtava navodi da se svih pet prijava mogu smatrati potpunim u formalnom smislu, prema kriterijumima navedenim u okvirnoj odluci.¹¹

26. Ispitavši popunjene prijavne obrasce, rezimee prijava i dostavljenu potkrepljujuću dokumentaciju prema kriterijumima navedenim u okvirnoj odluci,¹² sudija za prethodni postupak se uverio da svih pet prijava sadrže valjane dokaze o identitetu žrtava i njihove lične podatke, da su dovoljno jasno navedeni datum/period i mesto krivičnih dela, kao i pretrpljena šteta, i da su prijave valjano potpisane. Za žrtve 05/05 i 06/05, podneseni su valjani dokazi o srodničkom odnosu. Iako nijedna od žrtava nije podnela dokumentaciju o pretrpljenoj šteti, detaljan opis događaja i pretrpljene štete koji su dali podnosioci prijava bio je dovoljan za donošenje relevantnih zaključaka. Sudija za prethodni postupak stoga konstatuje da su svih pet prijava potpune.

B. DOPUŠTENOST PRIJAVA

27. Služba za učešće žrtava predlaže da sudija za prethodni postupak odobri učešće u postupku svih pet prijavljenih žrtava (grupa A),¹³ i iznosi sledeće: (i) svih pet podnosilaca prijava su fizička lica;¹⁴ (ii) sva krivična dela navedena u prijavama su krivična dela navedena u potvrđenoj optužnici izvršena na inkriminisanom geografskom prostoru i u inkriminisanom vremenskom periodu;¹⁵ (iii) šteta koju su podnosioci pretrpeli bilo kao direktne ili indirektno žrtve opisana je dovoljno jasno;¹⁶

---

¹¹ Drugi izveštaj, stav 12.

¹² Okvirna odluka, stav 22.

¹³ Drugi izveštaj, stav 27.

¹⁴ Drugi izveštaj, stav 15.

¹⁵ Drugi izveštaj, stavovi 16-18.

¹⁶ Drugi izveštaj, stavovi 19-23.

i (iv) između štete koju su pretrpeli podnosioci prijava i krivičnog dela navedenog u potvrđenoj optužnici postoji, *prima facie*, uzročno-posledična veza.¹⁷

28. Sudija za prethodni postupak podseća da se ocena o dopuštenosti prijava prema kriterijumima navedenim u okvirnoj odluci,¹⁸ izvodi na *prima facie* osnovi, uzimajući u obzir koherentnost same prijave, uključujući potkrepljujuću dokumentaciju i sve relevantne okolnosti.¹⁹ Sudija za prethodni postupak ne ocenjuje materijalnu verodostojnost ili pouzdanost podnetih informacija i dokaza.²⁰ Bez obzira na to, sudija za prethodni postupak neće se oslanjati na informacije ili potkrepljujući materijal koji je očigledno neverodostojan.²¹

(a) Fizičko lice

29. Sudija za prethodni postupak se uverio da su svih pet podnosilaca fizička lica.

(b) Krivična dela

30. Sudija za prethodni postupak podseća da „krivično delo“ za koje podnosilac tvrdi da je bio njegova žrtva mora biti unutar okvira zacrtanih materijalnim, geografskim i vremenskim parametrima konkretnih optužbi iz potvrđene optužnice.²² Sudija za prethodni postupak takođe podseća na obavezu podnosioca da što konkretnije opiše

---

¹⁷ Drugi izveštaj, stav 24.

¹⁸ Okvirna odluka, stav 27.

¹⁹ Okvirna odluka, stav 28.

²⁰ Vidi takođe, KSC-BC-2020-06, F00257/RED, sudija za prethodni postupak, *Javna redigovana verzija prve odluke o učešću žrtava* (u daljem tekstu: *Tači i drugi*, prva odluka o učešću žrtava), 21. april 2021, javno, stav 43. Slično tome, MKS, *Prosecutor v. Lubanga*, ICC-01/04-01/06-1119, pretresno veće I, [Decision on Victims' Participation](#) (u daljem tekstu: odluka o učešću žrtava u predmetu *Lubanga*), 18. januar 2008, stav 99; *Prosecutor v. Bemba*, ICC-01/05-01/08-1862, pretresno veće III, [Decision on 270 Applications by Victims to Participate in the Proceedings](#), 25. oktobar 2011, stav 27.

²¹ *Tači i drugi*, prva odluka o učešću žrtava, stav 43. Slično tome, KSC-BC-2020-06, F00026/RED, sudija za prethodni postupak, *Javna redigovana verzija odluke o potvrdiovanju optužnice protiv Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasničija*, 26. oktobar 2020, stav 50.

²² Okvirna odluka, stav 31; *Tači i drugi*, prva odluka o učešću žrtava, stav 45.

mesto i vreme događaja i, po mogućnosti, učinioca koji je bio prisutan na licu mesta ili koji je učestvovao u tom događaju.²³

31. U pogledu gore navedenog, sudija za prethodni postupak konstatuje da svih pet podnosilaca tvrdi da je žrtva krivičnog dela iz potvrđene optužnice, kako je predviđeno pravilima 2 i 113(1) Pravilnika. Konkretno, žrtve 05/05 i 06/05 tvrde da su žrtve posledica krivičnih dela [BRISANO] u Zlašu /Zllash/, dok žrtve 07/05, 08/05 i 09/05 tvrde da su same bile žrtve krivičnih dela izvršenih na tom mestu.²⁴ Sudija za prethodni postupak na kraju konstatuje da krivična dela opisana od strane ovih pet podnosilaca prijava ulaze u period naveden u potvrđenoj optužnici.

(c) Podnosilac je lično pretrpeo štetu kao direktnu posledicu krivičnog dela iz optužnice

32. U pogledu kriterijuma koji nalaže da je žrtva lično pretrpela štetu, sudija za prethodni postupak podseća na svoju konstataciju iz okvirne odluke da je štetu morao da pretrpi *sam podnosilac*, tj. da je moralo da dođe do posledica po njegovo telesno ili duševno zdravlje, ili ekonomsko stanje. U ovo spadaju šteta koju su pretrpele žrtve izložene radnjama učinilaca (u daljem tekstu: direktne žrtve) i šteta koju su pretrpela lica u bliskom ličnom odnosu sa direktnom žrtvom koju su učinioci lišili života ili joj naneli povrede (u daljem tekstu: indirektno žrtve).²⁵ S tim u vezi sudija za prethodni postupak takođe napominje da se podrazumeva da su članovi uže porodice (supružnik, roditelji, deca, braća i sestre) lica u bliskom ličnom odnosu sa direktnom žrtvom,²⁶ ali da se i drugi članovi porodice koji imaju posebno blizak odnos sa

---

²³ Okvirna odluka, stav 31.

²⁴ Potvrđena optužnica, stav 35.

²⁵ Okvirna odluka, stav 33.

²⁶ *Tači i drugi*, prva odluka o učešću žrtava, stav 50; [Osnovna načela Ujedinjenih nacija o pravu na pravno sredstvo i naknadu štete žrtava grubih kršenja međunarodnog prava ljudskih prava i teških kršenja međunarodnog humanitarnog prava](#) (u daljem tekstu: Osnovna načela UN-a), rezolucija br. 60/147 Generalne skupštine UN-a, 16. decembar 2005, A/RES/60/147, stav 8: pojam "žrtva" obuhvata članove uže porodice ili lica zavisna o direktnoj žrtvi.

direktnom žrtvom, ili od nje zavise, takođe mogu smatrati licima koja su u bliskom ličnom odnosu.²⁷ Potrebna bliskost ne zavisi od toga da li je direktna žrtva lišena života ili je pretrpela povredu.²⁸

33. U pogledu vrste štete koju su pretrpele žrtve krivičnih dela, sudija za prethodni postupak podseća da se u Zakonu i Pravilniku pominju tri vrste štete: telesna, duševna i materijalna.²⁹

34. Pod telesnom štetom podrazumeva se svaka telesna povreda, npr. ranjavanje, prelomi, izobličenje, osakaćenje, gubitak ili disfunkcija organa, telesno oštećenje, lakše ili teže oboljenje, smrt.³⁰ Telesna povreda ne mora biti opasna po život ili trajna, ali mora biti takve prirode odnosno težine da ugrožava zdravlje ili dobrobit žrtve.³¹ Pored toga, indirektno žrtve moraju dokazati da je telesna povreda koju su pretrpele nastala usled štete koju je pretrpela direktna žrtva. To je slučaj kada teška ili dugotrajna

---

²⁷ *Tači i drugi*, prva odluka o učešću žrtava, stav 50. Slično tome, MKS, [Lubanga Appeal Decision on Victim Participation](#), stav 32; *Prosecutor v. Lubanga*, ICC-01/04-01/06-1813, pretresno veće I, [Redacted Version of "Decision on 'Indirect Victims'"](#), 8. april 2009, stavovi 44, 50; STL, *Prosecutor v. Ayyash et al.*, STL-11-01/PT, sudija za prethodni postupak, [Decision on Victims' Participation in the Proceedings](#) (u daljem tekstu: odluka o učešću žrtava u predmetu *Ayyash et al.*), 8. maj 2012, stav 49; *Prosecutor v. Ayyash*, STL-18-10/PT, sudija za prethodni postupak, [Decision Relating to Victims' Participation in the Proceedings and Their Legal Representation](#) (u daljem tekstu: odluka iz 2020. godine o učešću žrtava u predmetu *Ayyash*), 17. april 2020, stav 26.

²⁸ *Tači i drugi*, prva odluka o učešću žrtava, stav 50. Slično tome, STL, [odluka o učešću žrtava u predmetu Ayyash et al.](#), stav 50; [odluka iz 2020. godine o učešću žrtava u predmetu Ayyash](#), stav 26.

²⁹ Član 22(1) Zakona; pravilo 2 Pravilnika. Vidi takođe, [Osnovna načela UN-a](#), stav 8, koji predviđa da šteta uključuje telesnu ili duševnu povredu, emocionalnu bol, ekonomski gubitak ili suštinsko uskraćivanje osnovnih prava. Slično tome, MKS, [Lubanga Appeal Decision on Victim Participation](#), stavovi 31-32; STL, [odluka o učešću žrtava u predmetu Ayyash et al.](#), stavovi 63-84.

³⁰ *Tači i drugi*, prva odluka o učešću žrtava, stav 52. Slično tome, ECCC, *Co-Prosecutors v. Kaing*, predmet 001, veće vrhovnog suda, [Appeal Judgment](#) (u daljem tekstu: žalbena presuda u predmetu *Duch*), 3. februar 2012, stav 415. Vidi takođe, MKS, *Prosecutor v. Bemba*, ICC-01/05-01/08-320, pretpretresno veće III, [Fourth Decision on Victims' Participation](#) (u daljem tekstu: četvrta odluka o učešću žrtava u predmetu *Bemba*), 12. decembar 2008, stav 70.

³¹ *Tači i drugi*, prva odluka o učešću žrtava, stav 52. Slično tome, STL, [odluka o učešću žrtava u predmetu Ayyash et al.](#), stav 65.

duševna patnja indirektne žrtve zbog smrti ili povrede direktne žrtve dovede do telesnog oboljenja ili komplikacija.³²

35. Pod duševnom štetom podrazumevaju se svi vidovi duševne patnje, kao što su bol, ožalošćenost, posttraumatski stresni poremećaj i druge vrste psihičkih poremećaja, trauma ili emocionalnog stresa.³³ Duševna patnja mora biti određenog stepena težine; prolazna duševna patnja sama po sebi ne potpada pod pojam duševne štete.³⁴ Pored toga, indirektne žrtve moraju pokazati da je duševna patnja koju su pretrpele posledica štete koju je pretrpela direktna žrtva. Naravno, polazi se od pretpostavke da smrt ili teške povrede direktne žrtve dovode do duševne patnje (npr. bol, ožalošćenost ili emocionalni stres) indirektne žrtve, pod uslovom da je u dovoljnoj meri dokazano da između njih postoji blizak odnos.³⁵

36. Pod materijalnom štetom podrazumeva se svaka vrsta imovinske ili finansijske štete ili gubitka, npr. razaranje, oštećenje ili krađa lične imovine, gubitak prihoda ili sredstava za život, kao i druge vrste ekonomskog gubitka.³⁶ Imovinska ili finansijska šteta ili gubitak moraju imati značajan uticaj na ostvarenje osnovnih životnih potreba žrtve. Pored toga, indirektne žrtve moraju izneti dokaze o tome da je materijalna šteta koju su pretrpele posledica štete koju

---

³² *Tači i drugi*, prva odluka o učešću žrtava, stav 52. Slično tome, ECCC, [žalbena presuda u predmetu Duch](#), stav 417.

³³ *Tači i drugi*, prva odluka o učešću žrtava, stav 53. Slično tome, ECCC, [žalbena presuda u predmetu Duch](#), stav 415; STL, [odluka o učešću žrtava u predmetu Ayyash et al.](#), stav 77. Vidi takođe, MKS, [četvrta odluka o učešću žrtava u predmetu Bemba](#), stav 70.

³⁴ *Tači i drugi*, prva odluka o učešću žrtava, stav 53. Slično tome, STL, [odluka iz 2020. godine o učešću žrtava u predmetu Ayyash](#), stav 41.

³⁵ *Tači i drugi*, prva odluka o učešću žrtava, stav 53. Slično tome, MKS, [Lubanga Appeal Decision on Victim Participation](#), stav 32; *Prosecutor v. Ruto et al.*, ICC-01/09-01/11-249, pretpretresno veće II, [Decision on Victims' Participation at the Confirmation of Charges Hearing and in the Related Proceedings](#), 5 August 2011, stav 55; STL, [odluka iz 2020. godine o učešću žrtava u predmetu Ayyash](#), stav 44.

³⁶ *Tači i drugi*, prva odluka o učešću žrtava, stav 54. Slično tome, ECCC, [žalbena presuda u predmetu Duch](#), stav 415; STL, [odluka o učešću žrtava u predmetu Ayyash et al.](#), stav 72; [odluka iz 2020. godine o učešću žrtava u predmetu Ayyash](#), stav 37. Vidi takođe, MKS, [četvrta odluka o učešću žrtava u predmetu Bemba](#), stav 70.

je pretrpela direktna žrtva. To je slučaj kada smrt ili šteta pretrpljena od strane direktne žrtve dovedu do gubitka prihoda indirektno žrtve.³⁷

37. Kada je reč o kriterijumu da šteta mora biti direktna posledica krivičnog dela iz optužnice, sudija za prethodni postupak podseća na svoj zaključak iz okvirne odluke da se šteta smatra direktnom posledicom krivičnog dela ukoliko bi, po mišljenju objektivnog posmatrača, u okolnostima koje su vladale na relevantnom mestu i u relevantno vreme, i uzimajući u obzir lične okolnosti žrtve, činjenje ili nečinjenje učinioca najverovatnije dovelo do te štete.³⁸ Krivično delo ne mora biti jedini uzrok pretrpljene štete, ali je potrebno da je šteti značajno doprinelo.³⁹ Konkretno, kada se radi o telesnoj ili duševnoj šteti, podnosioci prijave koji su direktne žrtve treba, kao minimum, da navedu da su bili prisutni na mestu krivičnog dela u relevantno vreme i da su bili izloženi činjenju ili nečinjenju učinioca. Bez obzira na vrstu štete, podnosioci prijave koji su indirektno žrtve moraju, kao minimum, da pokažu da je šteta koju su pretrpeli rezultat štete koju je pretrpela direktna žrtva, sa kojom su imali blizak lični odnos.⁴⁰

38. Sudija za prethodni postupak shodno tome konstatuje da su: (i) žrtve 08/05 i 09/05 pretrpele telesnu štetu, npr. posekotine, masnice i slomljene zube, i (ii) žrtve 07/05, 08/05 i 09/05 duševnu štetu, npr. trajnu anksioznost i posttraumatski stresni poremećaj, kao direktnu posledicu zatvaranja na imanju u Zlašu, te fizičkog i psihičkog zlostavljanja sve vreme dok su tamo bili zatvoreni. Dalje, sudija za prethodni postupak konstatuje da su žrtve 05/05 i 06/05, [BRISANO], pretrpele

---

³⁷ *Tači i drugi*, prva odluka o učešću žrtava, stav 54. Slično tome, ECCC, [žalbena presuda u predmetu Duch](#), stav 417.

³⁸ Okvirna odluka, stav 38.

³⁹ *Tači i drugi*, prva odluka o učešću žrtava, stav 55. Slično tome, MKS, [četvrta odluka o učešću žrtava u predmetu Bemba](#), stav 77.

⁴⁰ *Tači i drugi*, prva odluka o učešću žrtava, stav 55. Slično tome, STL, [odluka iz 2020. godine o učešću žrtava u predmetu Ayyash](#), stav 27.

duševnu štetu, npr. ožalošćenost i duboku traumu, usled zločina izvršenih [BRISANO].

(d) Zaključak

39. Sudija za prethodni postupak stoga konstatuje da *prima facie* postoje dokazi da su žrtve 05/05, 06/05, 07/05, 08/05 i 09/05 pretrpele štetu kao direktnu posledicu nekog od krivičnih dela za koje se tereti u potvrđenoj optužnici. Shodno tome, ovim podnosiocima prijava odobrava se da budu učesnici u postupku u statusu žrtve.

C. ZAŠTITNE MERE

40. Služba za učešće žrtava navodi da: (i) žrtva 07/05 traži da se identifikujući podaci ne obelodane javnosti; (ii) žrtve 05/05 i 06/05 traže da se identifikujući podaci ne obelodane javnosti i optuženom; a (iii) žrtve 08/05 i 09/05 traže da se identifikujući podaci ne obelodane ni javnosti, ni optuženom ni specijalizovanom braniocu.⁴¹ Služba za učešće žrtava iznosi da postoji strahovanje za sve žrtve koje su se prijavile za učešće u postupku jer na Kosovu vlada opšta atmosfera zastrašivanja žrtava, to je mala zemlja u kojoj ljudi žive u tesno povezanim zajednicama, a optuženi ima ogroman uticaj i sredstva.⁴² Na osnovu toga, Služba za učešće žrtava tvrdi da postoji objektivna opasnost po sve prijavljene, te da nije potrebno da svako od njih navodi konkretne pretnje po njega ili njegovu porodicu.⁴³ Obelodanjivanje podataka koji bi mogli otkriti njihov identitet predstavljalo bi bezbednosni rizik po podnosiocima prijave i članove njihovih porodica.⁴⁴ Stoga je preporuka Službe za učešće žrtava da se podaci koji mogu

---

⁴¹ Drugi izveštaj, stav 44.

⁴² Drugi izveštaj, stav 46.

⁴³ Drugi izveštaj, stav 47.

⁴⁴ Drugi izveštaj, stav 47.

otkriti njihov identitet drže u tajnosti od javnosti u slučaju svih prijavljenih, a u slučaju prijavljenih albanske nacionalnosti sa porodicama na Kosovu, takve podatke treba držati u tajnosti i od branilaca i optuženih.⁴⁵

(a) Prijavni obrasci

41. Sudija za prethodni postupak odmah na početku podseća da pravilo 113(1) Pravilnika izričito propisuje da se prijavni obrasci ne obelodanjuju stranama u postupku. Iz tog razloga sudija za prethodni postupak smatra da svi prijavni obrasci, rezimei prijava i potkrepljujuća dokumentacija i nadalje treba da nose oznaku “strogo poverljivo i *ex parte*”.

(b) Identitet podnosilaca prijava

42. Sudija za prethodni postupak najpre napominje, kao što je navedeno i u okvirnoj odluci, da se isti pravni kriterijumi koji se za izricanje zaštitnih mera primenjuju na svedoke primenjuju i na svedoke-učesnike u postupku.⁴⁶ Pored toga, prilikom utvrđivanja odgovarajućih zaštitnih mera za žrtve-učesnike u postupku, sudija za prethodni postupak uzima u obzir i sledeće: (i) svrha učešća žrtava u postupku je da im se omogući ostvarivanje prava i ličnih interesa u skladu sa Zakonom i Pravilnikom, i (ii) ta svrha je relevantna za razmatranje zaštitnih mera koje treba naložiti za žrtve-učesnike, pri čemu doneta odluka ne sprečava naknadno nalaganje dodatnih mera zbog njihovog potencijalno dvojnog statusa.⁴⁷ Konstatacije iznete u nastavku neće biti od uticaja na eventualne buduće odluke odgovarajućeg pretresnog panela o ovom pitanju.

---

⁴⁵ Drugi izveštaj, stavovi 48-49.

⁴⁶ Okvirna odluka, stav 46.

⁴⁷ *Tači i drugi*, prva odluka o učešću žrtava, stav 67.

43. Kad je reč o postojanju objektivnog rizika i neophodnosti zaštitnih mera, sudija za prethodni postupak najpre napominje da [BRISANO].⁴⁸ [BRISANO] obelodanjivanje njihovih identiteta optuženom i javnosti predstavljalo objektivni rizik po ova lica. [BRISANO]. Sudija za prethodni postupak takođe uzima u obzir i specifične faktore rizika koji mogu postojati za jednu ili više navedenih žrtvi-učesnika u ovom postupku, s obzirom na to da: (i) sve žrtve i dalje pate od telesne i/ili duševne traume kao posledice zlostavljanja [BRISANO]; (ii) sve su iskazale strah ili zebnju za svoju bezbednost ili bezbednost članova porodice u slučaju da se sazna za njihovo učešće u postupku, i (iii) [BRISANO]. Povrh toga, sudija za prethodni postupak ima u vidu i sledeće: (i) činjenica da imaju status žrtve koja učestvuje u postupku čini ih posebno osetljivim licima, pa zaštitne mere treba da budu adekvatne njihovim posebnim potrebama kao žrtvama, i (ii) adekvatne zaštitne mere za žrtve su često pravno sredstvo kojim se obezbeđuje njihovo učešće u postupku, jer su te mere nužan korak za garantovanje njihove bezbednosti, fizičkog i duševnog zdravlja, dobrobiti, dostojanstva i privatnosti, u skladu s pravilom 80 Pravilnika.⁴⁹ Iz pobrojanih razloga, sudija za prethodni postupak smatra da obelodanjivanje materijala ili informacija koje mogu otkriti identitet navedenih žrtava-učesnika u postupku bilo javnosti, bilo stranama u postupku, predstavlja objektivnu opasnost po njih i njihove porodice, te zaključuje da je anonimnost predviđena pravilom 80(4)(e)(i) Pravilnika najadekvatnija i neophodna mera u ovoj fazi postupka.

44. Kad je reč o srazmernosti ovih mera, sudija za prethodni postupak napominje da izricanje naloga o zaštitnim merama za žrtvu-učesnika u postupku u ovoj fazi ne isključuje mogućnost njihove izmene u kasnijoj fazi, uključujući od strane pretresnog panela, ukoliko se za to ukaže potreba.⁵⁰ Iz iznetih razloga sudija za prethodni

---

⁴⁸ [BRISANO].

⁴⁹ *Tači i drugi*, prva odluka o učešću žrtava, stav 68. Slično tome, MKS, [odluka o učešću žrtava u predmetu Lubanga](#), stav 128.

⁵⁰ Slično tome, *Tači i drugi*, prva odluka o učešću žrtava, stav 69; MKS, [odluka u vezi sa identitetom žrtava u predmetu Ongwen](#), stavovi 12-14.

postupak konstatuje da anonimnost predviđena pravilom 80(4)(e)(i) Pravilnika predstavlja srazmernu meru u ovoj fazi postupka.

45. Sudija za prethodni postupak stoga nalaže da se imena i svi podaci koji bi mogli otkriti identitet žrtava 05/05, 06/05, 07/05, 08/06 i 09/05 drže u tajnosti od javnosti i strana u postupku i da se pominju isključivo pod pseudonimom.

D. GRUPISANJE I ZAJEDNIČKO PRAVNO ZASTUPANJE

46. U vezi sa grupisanjem, Služba za učešće žrtava navodi da u prijavama nije uočila postojanje bilo kakvih spornih pitanja ili razlika koje bi nalagale odvojeno zastupanje, te predlaže sudiji za prethodni postupak da svih pet podnosilaca prijave rasporedi u jednu grupu koja će biti zajednički zastupana.⁵¹

47. U pogledu zajedničkog pravnog zastupnika, Služba za učešće žrtava navodi da većina prijavljenih nije iznela nikakve zahteve.⁵² Služba, takođe, još jednom nabraja koje će sve faktore uzeti u obzir prilikom predlaganja zastupnika koga treba dodeliti žrtvama.⁵³

48. Sudija za prethodni postupak podseća na svoju konstataciju iz okvirne odluke da se potreba za raspoređivanje prijavljenih u više grupa javlja kada su okolnosti ili specifičnosti žrtava toliko različite da su njihovi interesi međusobno nepomirljivi, pa je samim tim njihovo zajedničko zastupanje neizvodivo.⁵⁴ Imajući u vidu etničku pripadnost, [BRISANO] i jezik žrtava-učesnika u postupku,⁵⁵ kao i činjenice da su svi oni direktne ili indirektne žrtve krivičnih dela izvršenih na istom mestu,⁵⁶ od strane iste grupe učinilaca, i da su svi pretrpeli sličan oblik štete, sudija za prethodni

---

⁵¹ Drugi izveštaj, stavovi 39-40.

⁵² Drugi izveštaj, stav 41.

⁵³ Drugi izveštaj, stavovi 42-43.

⁵⁴ Okvirna odluka, stav 42.

⁵⁵ Drugi izveštaj, stav 38.

⁵⁶ Drugi izveštaj, stav 38.

postupak konstatuje da žrtve 05/05, 06/05, 07/05, 08/05 i 09/05 treba da budu zastupane kao jedna grupa žrtava-učesnika u postupku (u daljem tekstu: grupa 1).

49. Sudija za prethodni postupak takođe podseća da se prema članu 22(5) Zakona i pravilu 113(7) Pravilnika, grupama žrtava-učesnika u postupku moraju obezbediti pomoć i zastupanje dodeljenog zastupnika čim im se prizna pravo da učestvuju u postupku i da ih ne može zastupati niko drugi. Sudija za prethodni postupak stoga konstatuje da je, za prijavljene čije je učešće odobreno, neophodno obezbediti zajedničkog zastupnika što je pre moguće po donošenju ove odluke, kako bi se izbeglo nepotrebno odlaganje njihovog učešća u postupku. Sudija za prethodni postupak stoga upućuje sekretara da najkasnije do petka, 7. maja 2021, dodeli zastupnika žrtava grupi 1 radi zajedničkog zastupanja. Pri tome će uzeti u obzir da su žrtve 05/05 i 09/05 navele da bi više volele da ih zastupa strani branilac.

E. UČEŠĆE U PRETHODNOM POSTUPKU

50. Sudija za prethodni postupak konstatuje da, shodno članu 22 Zakona i pravilu 114 Pravilnika, žrtve koje učestvuju u postupku svoja prava ostvaruju preko dodeljenog zastupnika žrtava i učestvovala u prethodnom postupku u skladu s modalitetima opisanim u nastavku. Treba istaći da modaliteti opisani u nastavku u svakom trenutku podležu odluci sudije za prethodni postupak. U određenim situacijama, on može da izmeni prava učešća, ukoliko to ne dovodi u pitanje lične interese žrtava-učesnika ili ukoliko to nalažu drugi razlozi.

51. Prvo, shodno pravilu 114(3) Pravilnika, zastupnik žrtava ima pristup celokupnom spisu predmeta, uključujući sve javne i poverljive podneske, transkripte i dokazni materijal, sa izuzetkom *ex parte* materijala iz spisa. U skladu s tim, zastupnik žrtava će biti obavešten o svakom distribuiranom materijalu iz predmetnog spisa, uključujući javne i poverljive podneske, transkripte i obelodanjeni dokazni materijal, sa izuzetkom distribuiranog *ex parte* materijala. Zastupnik žrtava neće imati pristup niti

će biti obavještan o strogo poverljivom materijalu, uključujući podneske, transkripte ili dokazni materijal, osim ako to nije izričito naloženo. Zastupnik žrtava je dužan da redovno informiše žrtve-učesnike u postupku o toku postupka, pri čemu vodi računa o tome da ne otkrije informacije koje nisu javnog karaktera.

52. Drugo, shodno članu 22(6) Zakona i pravilu 114(2) Pravilnika, a radi zaštite ličnih interesa žrtava-učesnika u postupku, zastupnik žrtava može da prisustvuje svim sednicama u toku prethodnog postupka, izuzev *ex parte* sednica.

53. Treće, shodno članu 22(6) Zakona i pravilu 114(4) Pravilnika, zastupnik žrtava može da daje usmena izjašnjenja i podnosi pismene podneske. U cilju neometanog i efikasnog modaliteta učešća, zastupnik žrtava nije dužan da unapred traži odobrenje za svoja usmena izjašnjenja ili pismene podneske, ali je dužan da u datom izjašnjenju odnosno podnesku navede koji je lični interes konkretno u pitanju.

V. DISPOZITIV

54. Iz iznetih razloga, sudija za prethodni postupak:

- a. **ODOBRAVA** prijave žrtava 05/05, 06/05, 07/05, 08/05 i 09/05 i učešće tih podnosilaca prijave u postupku u statusu žrtve;
- b. **ODLUČUJE** da će žrtve 05/05, 06/05, 07/05, 08/05 i 09/05 biti zastupane kao grupa 1;
- c. **UPUĆUJE** sekretara da najkasnije u petak, **7. maja 2021**, grupi 1 dodeli zastupnika koji će ih zajednički zastupati;
- d. **ODLUČUJE** da će dodeljeni zastupnik žrtava:
  - i. imati pristup celokupnom spisu predmeta, uključujući sve javne i poverljive podneske, transkripte i dokazni materijal, sa izuzetkom *ex parte* materijala iz spisa;

- ii. biti obavešten o svakom distribuiranom materijalu iz predmetnog spisa, uključujući javne i poverljive podneske, transkripte i obelodanjeni dokazni materijal, sa izuzetkom materijala distribuiranog *ex parte*;
  - iii. neće imati pristup niti će biti obaveštavan o strogo poverljivom materijalu, uključujući podneske, transkripte ili dokazni materijal, osim ako to nije izričito naloženo;
  - iv. redovno informisati žrtve-učesnike u postupku o odvijanju postupka, pri čemu će voditi računa o tome da ne otkrije informacije koje nisu javnog karaktera;
  - v. prisustvovati svim sednicama koje budu održane u toku prethodnog postupka, sa izuzetkom *ex parte* sednica; i
  - vi. moći da daje usmena izjašnjenja i podnosi pismene podneske kad god su u pitanju interesi žrtava koje učestvuju u postupku, kako je predviđeno u stavu 53;
- e. **NALAŽE** zaštitnu meru anonimnosti prema pravilu 80(4)(e)(i) Pravilnika za žrtve 05/05, 06/05, 07/05, 08/05 i 09/05;
- f. **NALAŽE** da se imena i svi podaci koji bi mogli otkriti identitet žrtava 05/05, 06/05, 07/05, 08/05 i 09/05 drže u tajnosti od strana u postupku i javnosti; i
- g. **NALAŽE** da se za rezimee prijava, prijavne obrasce i potkrepljujuću dokumentaciju zadrži oznaka tajnosti „strogo poverljivo i *ex parte*“.

/potpis na originalu/
Sudija Nikola Giju,
sudija za prethodni postupak

U petak, 30. aprila 2021.

U Hagu, Holandija